

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2022. gada 13. janvārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Enerģētika – Direktīva 94/22/EK –
Atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumi ogleņdenražu meklēšanai, izpētei un ieguvei –
Atļauja ogleņdenražu meklēšanai konkrētā ģeogrāfiskā apgabalā noteiktā laikposmā –
Tuvējie apgabali – Vairāku atļauju piešķiršana vienam un tam pašam uzņēmējam –
Direktīva 2011/92/ES – 4. panta 2. un 3. punkts – Ietekmes uz vidi novērtējums

Lietā C-110/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) iesniedza ar 2020. gada 23. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 27. februārī, tiesvedībā

Regione Puglia

pret

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dei Beni e delle Attività culturali e del Turismo,

Ministero dello Sviluppo economico,

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

Commissione tecnica di verifica dell'impatto ambientale,

piedaloties

Global Petroleum Ltd,

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), kas pilda otrās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši I. Ziemele, T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerālvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

* Tiesvedības valoda – itāļu.

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Regione Puglia* vārdā – *F. Amato* un *A. Bucci*, *avvocati*,
- *Global Petroleum Ltd* vārdā – *E. Turco*, *avvocato*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Aiello*, *avvocato dello Stato*,
- Kipras valdības vārdā – *D. Kalli* un *N. Ioannou*, pārstāves,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Gattinara*, *M. Noll-Ehlers* un *B. De Meester*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2021. gada 24. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/22/EK (1994. gada 30. maijs) par atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumiem ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei (OV 1994, L 164, 3. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Regione Puglia* (Apūlijas reģions, Itālija), no vienas puses, un *ministero dell’Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare* (Vides, sauszemes un jūras aizsardzības ministrija, Itālija; turpmāk tekstā – “Vides ministrija), *ministero dei Beni e delle Attività culturali e del Turismo* (Kultūras mantojuma un pasākumu un tūrisma ministrija, Itālija), *ministero dello Sviluppo economico* (Ekonomikas attīstības ministrija, Itālija), *Presidenza del Consiglio dei Ministri* (Ministru padomes prezidentūra, Itālija), kā arī *Commissione tecnica di verifica dell’impatto ambientale* (Ietekmes uz vidi pārbaudes tehniskā komiteja, Itālija), no otras puses, par pieteikumiem, ko *Global Petroleum Ltd* iesniegusi, lai saņemtu atļaujas veikt izpēti Apūlijas reģiona krasta tuvējos apgabalos.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 94/22

- 3 Direktīvas 94/22 ceturtajā, sestajā, septītajā un devītajā apsvērumā ir noteikts:

“tā kā dalībvalstis ir suverēnas un tām ir suverēnas tiesības attiecībā uz ogļūdeņražu resursiem, kas atrodas to teritorijās;

[..]

tā kā jāveic pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas uzsākt darbu un darboties ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves jomā saskaņā ar nosacījumiem, kas veicina lielāku konkurenci šajā jomā, tādējādi atbalstot resursu iespējami labāku meklēšanu, izpēti un ieguvi dalībvalstīs un veicinot iekšējā enerģijas tirgus integrāciju;

tā kā šajā nolūkā jāizstrādā kopīgi noteikumi, lai nodrošinātu to, ka procedūras, ar kurām piešķir atļaujas ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei, ir pieejamas visiem subjektiem, kam ir vajadzīgās iespējas; tā kā atļaujas jāpiešķir, balstoties uz objektīviem un publicētiem kritērijiem; tā kā atļauju piešķiršanas nosacījumiem jau iepriekš jābūt zināmiem visiem subjektiem, kas piedalās procedūrā;

[..]

tā kā apgabali, uz ko attiecas atļauja, kā arī atļaujas darbības ilgums ir jāierobežo, lai nepieļautu, ka vienam subjektam saglabājas ekskluzīvas tiesības uz apgabalu, ko efektīvāk var pārmeklēt, izpētīt un apgūt vairāki subjekti”.

- 4 Direktīvas 94/22 1. pantā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

[..]

3. “Atļauja” ir jebkurš normatīvs vai administratīvs akts vai līguma noteikums, vai arī saskaņā ar tiem izdots dokuments, ar kuru dalībvalsts kompetentās iestādes piešķir subjektam ekskluzīvas tiesības pašam savā labā un uz savu atbildību meklēt, pētīt vai iegūt ogļūdeņražus kādā ģeogrāfiskā apgabalā. Atļauju var piešķirt katrai darbībai atsevišķi vai vairākām darbībām kopā.

[..]”

- 5 Atbilstoši šīs direktīvas 2. pantam:

“1. Dalībvalstis saglabā tiesības noteikt savā teritorijā apgabalus, kas darāmi pieejami, lai veiktu ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbus.

2. Ja kāds apgabals ir darīts pieejams 1. punktā noteikto darbu veikšanai, dalībvalstis nodrošina to, ka subjekti netiek diskriminēti attiecībā uz šādu darbu sākšanu un to veikšanu.

[..]”

6 Minētās direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka atļaujas piešķir, ievērojot procedūru, kas ļauj visiem ieinteresētiem subjektiem iesniegt pieteikumus saskaņā ar 2. vai 3. punktu.

2. Šo procedūru sāk:

a) pēc kompetento iestāžu iniciatīvas ar paziņojumu, kurā aicina iesniegt pieteikumus un kas jāpublicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* vismaz 90 dienas pirms pieteikumu iesniegšanas pēdējās dienas;

b) vai ar paziņojumu, kurā aicina iesniegt pieteikumus un kas jāpublicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*, pēc tam, kad kāds subjekts iesniedzis pieteikumu, ciktāl tas nav pretrunā ar 2. panta 1. punktu. Citiem ieinteresētiem subjektiem ir laiks vismaz 90 dienas pēc publikācijas, lai iesniegtu pieteikumu.

Paziņojumos norāda atļaujas tipu, ģeogrāfisku apgabalu vai apgabalus daļēji vai kopumā, par kuriem ir iesniegts pieteikums vai var iesniegt pieteikumu, kā arī pieteikuma iesniegšanai paredzēto datumu vai termiņu.

[..]

4. Dalībvalsts var nolemt nepiemērot 1. punkta noteikumus tādā gadījumā, ja ģeoloģiski vai ražošanas apsvērumi attaisno to, ka atļauju kādam apgabalam piešķir tuvējā apgabala atļaujas turētājam. Attiecīgā dalībvalsts nodrošina, ka šādā gadījumā citi tuvējo apgabalu atļauju turētāji var iesniegt pieteikumus un tiem ir pietiekami daudz laika, lai to izdarītu.

[..]”

7 Šis pašas direktīvas 4. pants ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) ja ģeogrāfiskie apgabali nav noteikti, pamatojoties uz agrāku teritorijas telpisku dalījumu, katra apgabala platību nosaka tā, lai tas nepārsniegtu platību, kas vajadzīga, lai darbus veiktu tehniskā un ekonomiskā ziņā cik [vien] iespējams labi. Ja atļaujas piešķir saskaņā ar 3. panta 2. punktā noteikto procedūru, šajā nolūkā jānosaka objektīvi kritēriji, kas jādara zināmi subjektiem pirms pieteikumu iesniegšanas;

b) atļaujas darbības ilgums nepārsniedz laiku, kas vajadzīgs to darbu veikšanai, kuriem piešķirta atļauja. Tomēr kompetentās iestādes var pagarināt atļauju, ja iepriekš noteiktais atļaujas darbības ilgums nav pietiekams attiecīgo darbu pabeigšanai un ja šie darbi ir veikti saskaņā ar atļauju;

c) subjektu ekskluzīvas tiesības ģeogrāfiskā apgabalā, kuram tie saņēmuši atļauju, nesaglabājas ilgāk par laiku, kāds vajadzīgs pareizai atļauto darbu veikšanai.”

Direktīva 2011/92/ES

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2012, L 26, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “IVN direktīva”) 4. pantā ir paredzēts:

“1. Saskaņā ar 2. panta 4. punktu I pielikumā uzskaitītos projektus pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. Saskaņā ar 2. panta 4. punktu attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem dalībvalstis nolemj, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu. Dalībvalstis nolemj, izmantojot:

a) katra gadījuma pārbaudes;

vai

b) dalībvalsts noteiktos limitus vai kritērijus.

[..]

3. Kad katra gadījuma pārbaude tiek veikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas šim mērķim paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.

[..]”

Itālijas tiesības

9 1991. gada 9. janvāra *legge n. 9, Norme per l’attuazione del nuovo Piano energetico nazionale: aspetti istituzionali, centrali idroelettriche ed elettrodotti, idrocarburi e geotermia, autoproduzione e disposizioni fiscali* (Likums Nr. 9 par jaunā valsts enerģijas plāna ieviešanas noteikumiem: institucionālie aspekti, hidroelektrostacijas un elektrolīnijas, ogļūdeņraži un ģeotermiskā enerģija, pašražotāji un finanšu noteikumi) redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (1991. gada 16. janvāra *GURI* Nr. 13 kārtējais pielikums; turpmāk tekstā – “Likums Nr. 9/1991”), 6. pantā ir paredzēts:

“1. Izpētes atļauju piešķir ar rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības ministra dekrētu pēc apspriešanas ar Ogļūdeņražu un ģeotermālās enerģijas tehnisko komiteju, [..] ar vides ministra un tirdzniecības flotes ministra piekrišanu to attiecīgo kompetenču ietvaros, ņemot vērā prasības attiecībā uz darbībām, kas veicamas jūras, teritoriālo ūdeņu un kontinentālā šelfa jomā.

2. Izpētes atļaujas apgabalam ir jābūt tādām, kas ļauj nodrošināt racionālu izpētes programmas norisi, un tas katrā ziņā nedrīkst pārsniegt 750 km²; atļaujas apgabalā var būt iekļautas blakusesošās sauszemes un jūras teritorijas.

3. Ja rūpniecības, tirdzniecības un amatniecības ministrs uzskata, ka pieprasītā apgabala platība nav pietiekama un tā konfigurācija nav racionāla, ņemot vērā izpētes optimālos mērķus, tam ir

iespēja nepiešķirt izpētes atļauju līdz brīdim, kad šajā apgabalā ir iespējams iekļaut apgabalus, kuri ar to robežojas.

4. Atļaujas darbības ilgums ir seši gadi.

5. Atļaujas turētājam ir tiesības uz diviem secīgiem trīs gadu pagarinājumiem, ja tas ir izpildījis no atļaujas izrietošās saistības.

6. Atļaujas turētājam var piešķirt papildu pagarinājumu, ja atļaujas galīgā termiņa beigās meklēšanas darbi vai ražošanas izmēģinājumi joprojām turpinās tādu iemeslu dēļ, kuri nav saistīti ar tā bezdarbību, nolaidību vai nekompetenci. Atļauju pagarina uz laiku, kas nepieciešams darbu pabeigšanai un katrā ziņā ne ilgāk kā uz vienu gadu. Jaunā darbu perioda sīki izstrādāto tehnisko un finanšu programmu apstiprina ar dekrētu par termiņa pagarināšanu.”

- 10 Ekonomikas attīstības ministrijas 2015. gada 15. jūlija Direktorāta dekrētā, ar ko nosaka 2015. gada 25. marta Ministrijas dekrēta piemērošanas procedūras, šķidro un gāzveida ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbības norises kārtību, kā arī attiecīgās pārbaudes šī paša ministrijas dekrēta 19. panta 6. punkta izpratnē (2015. gada 3. septembra *GURI* Nr. 204), ir reglamentēta izpētes atļauju pieteikumu publicēšanas un uzņēmēju atlases procedūra. Šī direktorāta dekrēta 9. panta 4. punktā tostarp ir paredzēts, ka deviņdesmit dienu laikā no brīža, kad ministrija katram pieteikuma iesniedzējam ir paziņojusi uzaicinājuma uz konkursu pamatotu rezultātu, vai gadījumā, ja nav iesniegts neviens konkursa pieteikums, deviņdesmit dienu laikā no uzaicinājuma uz konkursu procedūras perioda beigām pieteikuma iesniedzējs iesniedz kompetentajai iestādei ietekmes uz vidi novērtējuma pieteikumu.
- 11 Minētā dekrēta 14. panta 1. punktā ir paredzēts, ka vienam un tam pašam uzņēmējam izpētes posmā var tikt piešķirtas vairākas izpētes atļaujas vai individuāla licence tieši vai ar to vienību starpniecību, kuru kontrolē šis uzņēmums atrodas vai kuras ir šī uzņēmuma kontrolē, vai arī kuras ietilpst tajā pašā sabiedrību grupā kā minētais uzņēmums, ar nosacījumu ka apgabala kopējā platība nepārsniedz 10 000 km².

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 12 2013. gada 27. augustā *Global Petroleum*, Austrālijas sabiedrība, kas darbojas jūras (*offshore*) ogļūdeņražu nozarē, iesniedza Ekonomikas attīstības ministrijai četrus pieteikumus, lai iegūtu atļaujas veikt izpēti Apūlijas reģiona krasta tuvējos apgabalos, kuru katra platība ir nedaudz mazāka par 750 km².
- 13 *Global Petroleum*, tā kā tai bija pienākums saņemt lēmumus par seismiskās izpētes, ko tā bija iecerējusi veikt attiecīgajos apgabalos saskaņā ar tā saukto *air gun* metodi, projektu atbilstību vides prasībām, 2014. gada 30. maijā iesniedza Vides ministrijai četrus pieteikumus, lai saņemtu šo projektu ietekmes uz vidi novērtējumu.
- 14 Vides ministrija un Kultūras mantojuma un pasākumu un tūrisma ministrija ar četriem dekrētiem (turpmāk tekstā kopā – “apstrīdētie dekrēti”) atzina, ka attiecīgie projekti atbilst vides aizsardzības prasībām.

- 15 Apūlijas reģions par katru no apstrīdētajiem dekrētiem cēla prasību *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio Reģionālā administratīvā tiesa, Itālija), lūdzot tos atcelt, apgalvodams, ka šajos dekrētos neesot ievērots Likuma Nr. 9/1991 6. panta 2. punkts, kurā ir paredzēts, ka apgabals, uz kuru attiecas izpētes atļauja, nedrīkst pārsniegt 750 km². Tas uzskata, ka šis platības ierobežojums attiecoties nevis uz katru atļauju, skatot to atsevišķi, bet gan uz uzņēmēju tādējādi, ka tam nevar tikt piešķirtas vairākas atļaujas, kas kopā attiecas uz apgabalu, kura kopējā platība pārsniedz šo ierobežojumu.
- 16 Šī tiesa ar četriem 2018. gada 26. novembra un 2019. gada 14. janvāra spriedumiem noraidīja Apūlijas reģiona celtās prasības. Tā uzskatīja, ka *Global Petroleum* varēja saņemt vairākas izpētes atļaujas, tostarp attiecībā uz tuvējiem apgabaliem, ar nosacījumu, ka katrs atļaujas pieteikums attiecas uz teritoriju, kuras platība ir mazāka par 750 km², un ka katra atļauja tiek izsniegta atsevišķā procedūrā.
- 17 Apūlijas reģions iesniedza apelācijas sūdzību par šiem spriedumiem *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) – iesniedzējtiesā –, būtībā balstoties uz to pašu argumentāciju, kādu tas bija izvirzījis pirmajā instancē.
- 18 Šī tiesa it īpaši šaubās par Direktīvas 94/22 3. panta 2. punkta un 4. panta interpretāciju, ciktāl tās mērķis ir veicināt nevis vienkāršu konkurenci “tirgum”, kas izpaužas kā uzņēmēju atlase, izmantojot konkurences mehānismus, bet gan konkurenci “tirgū”, kuras pamatā ir vislielākā konkurējošo uzņēmumu dalība. Tā uzskata, ka šis 4. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm ir noteikts pienākums minētajā pantā paredzēto atļauju piešķiršanai noteikt tikai vienu optimālu dimensiju telpā un laikā, lai izvairītos no tā, ka šīs atļaujas tiek piešķirtas tikai dažiem uzņēmējiem vai pat tikai vienam uzņēmējam.
- 19 Saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli tas, ka ar Likumu Nr. 9/1991 ir atcelts kopējās maksimālās platības ierobežojums 1 000 000 ha apmērā attiecībā uz atļaujām, kuras var tikt izsniegtas vienam uzņēmējam, ir pretrunā Direktīvā 94/22 izvirzītajam konkurences veicināšanas mērķim. Tā uzskata, ka šo vērtējumu neietekmē tas, ka 2011. gada 22. marta un 2015. gada 15. jūlija direktorāta dekrētos kā maksimālā robeža vienam uzņēmējam ir saglabāti 10 000 km².
- 20 Šādos apstākļos *Consiglio di Stato* (Valsts padome) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

Vai [Direktīva 94/22] ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā aprakstītais tiesiskais regulējums, kurā, no vienas puses, ogļūdeņražu izpētes atļaujas izsniegšanai kā optimāla teritorija ir identificēta noteiktas platības teritorija, ko piešķir uz noteiktu laika periodu – konkrētajā gadījumā 750 kvadrātkilometru teritorija uz sešiem gadiem –, un, no otras puses, ir pieļauts pārsniegt minētos ierobežojumus, izsniedzot vienam subjektam vairākas blakusesošo teritoriju izpētes atļaujas, ar noteikumu, ka tās ir izdotas atsevišķos administratīvos procesos?”

Par prejudiciālo jautājumu

Par pieņemamību

- 21 Itālijas valdība rakstveida apsvērumos apstrīd uzdotā jautājuma pieņemamību.

- 22 Tā apgalvo, pirmkārt, ka iesniedzējtiesā iesniegtais strīds ir par to tiesību aktu likumību, kuri attiecas uz pamatlietā aplūkoto projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, kas ir balstīts uz noteikumu vides jomā piemērošanu, savukārt uzdotais jautājums attiecas uz Direktīvas 94/22 interpretāciju. Otrkārt, šī valdība uzskata, ka Apūlijas reģionam neesot aktuālas un konkrētas intereses celt prasību, jo atļaujas pieteikumi pamatlietā attiecās uz piekrastes apgabaliem, kas ir daļa no teritoriālajiem ūdeņiem un tātad ietilpst valsts ekskluzīvajā kompetencē. Treškārt, Itālijas valdība norāda, ka šīs atļaujas vēl nebija piešķirtas, jo to piešķiršana, tāpat kā jebkuras citas izpētes atļaujas piešķiršana, tika apturēta līdz brīdim, kad iepriekš tiks apstiprināts ieguves darbību vispārējās plānošanas instruments valsts teritorijā.
- 23 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas un valsts tiesu sadarbībā, kas noteikta ar LESD 267. pantu, tikai valsts tiesai, kas izskata lietu un kas ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī to jautājumu atbilstība, kurus tā uzdod Tiesai. Lidz ar to Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlītas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiski apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2021. gada 15. jūlijs, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Šajā gadījumā apstākļi, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Direktīvas 94/22 interpretāciju, lai gan strīds pamatlietā ir par prasībām, kas celtas par apstrīdētajiem dekrētiem, kuri tika pieņemti, pamatojoties uz valsts tiesisko regulējumu, ar ko ir transponēts IVN direktīvas 4. panta 2. punkts, nepadara šo jautājumu par nepieņemamu.
- 26 Iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka šie dekrēti ir pieņemti procedūrā, kura attiecas uz ogļūdeņražu izpētes, kas regulēta valsts tiesību normās, ar kurām ir transponēta Direktīva 94/22, atļaujas pieteikumiem. Konkrēti, Itālijas tiesībās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kas tiek veikta, balstoties uz valsts tiesisko regulējumu, ar kuru ir transponēta IVN direktīva, ir šādu atļauju piešķiršanas procedūras neatņemama sastāvdaļa. Tātad šīs divas procedūras nav savstarpēji izslēdzošas, bet, gluži pretēji, savstarpēji papildinošas.
- 27 Iesniedzējtiesa arī ir norādījusi, ka tajā izskatāmā strīda risinājums ir atkarīgs no Tiesas sniegtās atbildes uz uzdoto jautājumu. Šī tiesa uzsver, ka tad, ja Tiesai uz uzdoto jautājumu būtu jāatbild tādējādi, ka ar Direktīvu 94/22 netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, projekti, saistībā ar kuriem tika iesniegti izpētes atļaujas pieteikumi, kas vērsti uz kopējo platību, kura pārsniedz 750 km², nevarētu tikt atļauti un apstrīdētie dekrēti, kas pieņemti minēto projektu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā, būtu jāatceļ.
- 28 Attiecībā uz Itālijas valdības izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru, tā kā izpētes un ieguves darbības teritoriālajos ūdeņos ietilpst Itālijas ekskluzīvā kompetencē, Apūlijas reģions nevar pamatot interesi apšaubīt apstrīdēto dekrētu tiesiskumu, ir jānorāda, ka tas attiecas uz jautājumu par interesi celt prasību Itālijas tiesās, kam nav nozīmes, izvērtējot uzdotā jautājuma pieņemamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Acosef*, C-196/08, EU:C:2009:628, 33. un 34. punkts).

- 29 Tādā pašā veidā iesniedzējtiesai ir jāizvērtē visu notiekošo tiesvedību, kuru mērķis ir jaunu izpētes atļauju izsniegšana, iespējamās apturēšanas ietekme uz tiesvedību pamatlietā. Turklāt, tāpat kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 27. punktā, ir jākonstatē, ka, tā kā šī tiesvedība joprojām nav pabeigta, šis prejudiciālais jautājums nav hipotētisks.
- 30 Līdz ar to šis jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 31 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīva 94/22 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts apgabala, uz ko attiecas ogļūdeņražu izpētes atļauja, maksimālais lielums, taču nav aizliegts piešķirt vienam un tam pašam uzņēmējam vairākas atļaujas attiecībā uz tuvējiem apgabaliem, kuri kopā aptver platību, kas pārsniedz šo ierobežojumu.
- 32 Šī tiesa it īpaši jautā, vai dalībvalstīm ir pienākums laikā un telpā optimāli noteikt apgabalus, attiecībā uz kuriem tiek izsniegtas izpētes atļaujas, lai tādējādi novērstu, ka šīs atļaujas pārsvarā tiek piešķirtas nelielam skaitam uzņēmēju vai pat tikai vienam uzņēmējam.
- 33 Apūlijas reģions šajā ziņā uzsver, ka viena un tā pati sabiedrība, proti, *Global Petroleum*, gandrīz vienlaikus ir iesniegusi četrus izpētes atļaujas pieteikumus, kuri attiecas uz tuvējiem apgabaliem. Šis reģions norāda, ka iespēja vienam un tam pašam uzņēmējam iesniegt šādus pieteikumus ļauj sadalīt atļauju, kas patiesībā atbilst vienam un tam pašam izpētes projektam. Šāda situācija izraisītu Savienības tiesiskā regulējuma apiešanu, kā arī kaitīgas sekas ne tikai konkurences, bet arī vides aizsardzības jomā izmantoto izpētes metožu dēļ.
- 34 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 94/22 mērķis, kā tas ir norādīts tās septītajā apsvērumā, ir izstrādāt kopējus noteikumus, lai nodrošinātu to, ka procedūras, ar kurām piešķir atļaujas ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei, ir pieejamas visiem subjektiem, kam ir vajadzīgās iespējas, un ka atļauju piešķiršana ir balstīta uz objektīviem un publicētiem kritērijiem. Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 51. un 52. punktā, Direktīvā 94/22 paredzētie noteikumi attiecas uz publiskā iepirkuma tiesībām.
- 35 Pirmkārt, attiecībā uz to ģeogrāfisko apgabalu lielumu, uz kuriem attiecas ogļūdeņražu izpētes atļaujas, kas piešķirtas, pamatojoties uz Direktīvu 94/22, no tās ceturtā apsvēruma izriet, ka “dalībvalstis ir suverēnas un tām ir suverēnas tiesības attiecībā uz ogļūdeņražu resursiem, kas atrodas to teritorijās”. Šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ir paredzēts, ka “dalībvalstis saglabā tiesības noteikt savā teritorijā apgabalus, kas darāmi pieejami, lai veiktu ogļūdeņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbus.”
- 36 Šajā ziņā, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 43. punktā, minētās direktīvas 4. panta a) punktā ir paredzēts noteikt apgabalu tā, “lai tas nepārsniegtu platību, kas vajadzīga, lai darbus veiktu tehniskā un ekonomiskā ziņā cik [vien] iespējams labi”, ja ģeogrāfiskie apgabali nav jau noteikti, pamatojoties uz agrāku teritorijas telpisku dalījumu.
- 37 Direktīvas 94/22 4. panta c) punktā turklāt ir paredzēts, ka subjektu ekskluzīvas tiesības ģeogrāfiskajā apgabalā, kuram tie saņēmuši atļauju, nesaglabājas ilgāk par laiku, kāds vajadzīgs pareizai atļauto darbu veikšanai. It īpaši, kā noteikts šīs direktīvas devītajā apsvērumā, to apgabalu

- lielums, uz kuriem attiecas atļauja, kā arī atļaujas darbības ilgums ir jāierobežo, lai nepieļautu, ka vienam subjektam saglabājas ekskluzīvas tiesības uz apgabalu, ko efektīvāk var pārmeklēt, izpētīt un apgūt vairāki subjekti.
- 38 No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvai 94/22 nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteikts ierobežots ģeogrāfisks apgabals un laikposms, attiecībā uz kuriem var tikt piešķirta atļauja, tomēr šiem ierobežojumiem ir jābūt tādiem, kas garantē, ka darbi tiek veikti tehniskā un ekonomiskā ziņā cik vien iespējams labi.
- 39 Otrkārt, attiecībā uz atļauju skaitu, ko var pieprasīt vai saņemt viens subjekts, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 94/22 1. pantu katra atļauja piešķir ekskluzīvas tiesības uz noteiktu laiku meklēt, pētīt vai iegūt ogleņražus kādā ģeogrāfiskā apgabalā.
- 40 Turklāt no Direktīvas 94/22 sestā apsvēruma izriet, ka dalībvalstīm ir jānodrošina vienlīdzīgas iespējas darboties ogleņražu meklēšanas, izpētes un ieguves jomā, lai veicinātu lielāku konkurenci šajā jomā, tādējādi atbalstot iespējami labākas metodes šo darbību veikšanai un sekmējot iekšējā enerģijas tirgus integrāciju.
- 41 Tāpat šīs direktīvas 2. panta 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, lai attiecīgās ekonomiskās vienības netiktu diskriminētas attiecībā uz šādu darbu sākšanu un to veikšanu (spriedums, 2019. gada 7. novembris, *Eni un Shell Italia E & P*, C-364/18 un C-365/18, EU:C:2019:938, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 No Direktīvas 94/22 3. panta 1. punkta izriet, ka dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka atļaujas tiek piešķirtas, ievērojot pārskatāmas procedūras, kas ļauj visiem ieinteresētajiem subjektiem iesniegt pieteikumus, lai ar identiskiem nosacījumiem sāktu vai veiktu šādas darbības.
- 43 Runājot par tuvējiem apgabaliem, tieši atkāpjoties no šī principa, šīs direktīvas 3. panta 4. punktā dalībvalstis ir atbrīvotas no pienākuma ievērot minētās procedūras, “ja ģeoloģiski vai ražošanas apsvērumi attaisno to, ka atļauju kādam apgabalam piešķir tuvējā apgabala atļaujas turētājam”. Kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 37. punktā, no tā izriet, ka attiecībā uz tuvējiem apgabaliem vienam un tam pašam uzņēmējam var tikt piešķirtas vairākas atļaujas.
- 44 Turklāt attiecībā uz jautājumu, vai Direktīvā 94/22 ir noteikts, ka ogleņražu meklēšanas, izpētes un ieguves darbības viens uzņēmējs var veikt tikai vienā apgabalā, šajā direktīvā nav paredzēti nekādi ierobežojumi attiecībā uz atļauju skaitu un/vai to subjektu skaitu, kuriem var tikt izsniegtas atļaujas.
- 45 Tomēr dalībvalstij ir jānodrošina, lai uz visiem izpētes atļaujas pieteikumiem tiktu attiecinātas Direktīvas 94/22 3. pantā noteiktās procedūras un prasības, ievērojot šī panta 4. punktā paredzēto atkāpi, un lai šajā ziņā tiktu ievērotas pārskatāmības un nediskriminācijas prasības, jo šiem principiem ir īpaša nozīme, lai sasniegtu publiskā iepirkuma noteikumos izvirzīto mērķi, proti, nodrošināt piekļuvi tirgum visiem ieinteresētajiem subjektiem, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 51. punktā.
- 46 Līdz ar to ir jānodrošina, ka ģeogrāfisko apgabalu noteikšana, kā arī noteikumi par atļauju ogleņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei piešķiršanas procedūrām un kārtību ir tādi, kas garantē pārskatāmību, kā arī bez diskriminācijas ļauj sākt ogleņražu meklēšanas, izpētes un

ieguves darbības un tās veikt tādos apstākļos, kas sekmē lielāku konkurenci šajā nozarē un tādējādi veicina iespējami labākās metodes dalībvalstu resursu meklēšanai, izpētei un ieguvei, kā arī veicina iekšējā enerģijas tirgus integrāciju.

- 47 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka tad, ja Itālijas tiesiskajā regulējumā ir paredzēts, ka teritorijai, uz kuru attiecas ogļūdeņražu izpētes atļauja, ir jābūt tādai, kas ļauj nodrošināt racionālu izpētes programmas norisi, nepārsniedzot 750 km² lielu platību, šis lielums ir jāuzskata par tādu, kas nodrošina, ka darbi tiek veikti tehniskā un ekonomiskā ziņā cik vien iespējams labi, kā tas ir prasīts Direktīvas 94/22 4. panta a) punktā.
- 48 Tomēr, ja šis dalībvalsts tiesiskajā regulējumā ir pieļauts, ka viens un tas pats uzņēmējs var pieprasīt vairākas atļaujas, neierobežojot to skaitu, tad ir jāpārlicinās, ka platība, uz kuru attiecas šīs atļaujas, aplūkojot tās kopumā, ļauj arī nodrošināt, ka darbi tiek veikti tehniskā un ekonomiskā ziņā cik vien iespējams labi, un ka tā neapdraud, ņemot vērā ar šādām atļaujām saistītās ekskluzīvās tiesības, Direktīvā 94/22 izvirzīto mērķu, kuri atgādināti šī sprieduma 46. punktā, īstenošanu.
- 49 Vēl ir jāpiebilst, kā norādīts šī sprieduma 27. punktā, ka apstrīdētie dekrēti tika pieņemti to projektu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā, uz kuriem attiecas izpētes atļaujas pieteikumi. Šajā ziņā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Likuma Nr. 9/1991 6. panta 2. punktā paredzētā to ģeogrāfisko apgabalu noteikšana, kuros var tikt veikta meklēšana, izpēte un ieguve, attiecas gan uz izpētes atļaujas piešķiršanas procedūru, gan izpētes projektu ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un ka pamatlietā aplūkotās administratīvās procedūras mērķis tostarp ir aizsargāt ar vides aizsardzību saistītās intereses.
- 50 Šajā ziņā iesniedzējtiesa ir precizējusi, ka metode, kuru *Global Petroleum* izmantoja, lai meklētu ogļūdeņražus, un kura izpaužas kā augstspiediena saspiesta gaisa ģeneratora, saukta par *air gun*, izmantošana, lai radītu seismiskos viļņus, kas skar jūras gultni, var kaitēt jūras faunai un ka šī iemesla dēļ ir jāveic šo projektu ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar IVN direktīvu.
- 51 Tāpat, lai gan prejudiciālais jautājums attiecas uz Direktīvas 94/22 interpretāciju, lai sniegtu pilnīgu atbildi iesniedzējtiesai, ir jāizvērtē arī tas, vai iespēja piešķirt vienam un tam pašam uzņēmējam vairākas atļaujas attiecībā uz tādām teritorijām, kas kopā aptver lielāku platību nekā tā, kuru valsts likumdevējs ir uzskatījis par tādu, kas ļauj nodrošināt racionālu izpētes programmas norisi, ir saderīga ar prasībām, kuras izriet no IVN direktīvas.
- 52 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru attiecībā uz pēdējo minēto direktīvu tādu projektu kā pamatlietā kumulatīvās ietekmes ņemšana vērā var izrādīties nepieciešama, lai izvairītos no Savienības tiesiskā regulējuma apiešanas, sadalot projektus, kuriem, aplūkojot tos kopumā, var būt būtiska ietekme uz vidi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 21. marts, *Salzburger Flughafen*, C-244/12, EU:C:2013:203, 37. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016. gada 14. janvāris, Komisija/Bulgārija, C-141/14, EU:C:2016:8, 95. punkts).
- 53 Šajā gadījumā, kā to ir norādījusi Eiropas Komisija, kompetentajām valsts iestādēm ir jāņem vērā jebkāda ietekme uz vidi, kas izriet no to apgabalu noteikšanas laikā un telpā, uz kuriem attiecas ogļūdeņražu izpētes atļaujas.

- 54 Līdz ar to ir jāuzskata, ka tad, ja Itālijas tiesiskajā regulējumā ir pieļauts, ka viens un tas pats uzņēmējs var pieprasīt vairākas ogļūdeņražu izpētes atļaujas, neierobežojot to skaitu, ietekmes uz vidi novērtējumā, kas tiek veikts saskaņā ar IVN direktīvas 4. panta 2. un 3. punktu, ir jāizvērtē arī to projektu kumulatīvā ietekme, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi.
- 55 Nemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 94/22 un IVN direktīvas 4. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts apgabala, uz ko attiecas ogļūdeņražu izpētes atļauja, maksimālais lielums, taču nav tieši aizliegts piešķirt vienam un tam pašam uzņēmējam vairākas atļaujas attiecībā uz tuvējām teritorijām, kuras kopā veido platību, kas ir lielāka par noteikto maksimālo lielumu, ar nosacījumu, ka šāda piešķiršana var nodrošināt to, ka attiecīgie izpētes darbi tiek veikti tehniskā un ekonomiskā ziņā cik vien iespējams labi, kā arī Direktīvā 94/22 izvirzīto mērķu sasniegšanu. Ietekmes uz vidi novērtējumā ir jāizvērtē arī to projektu kumulatīvā ietekme, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi un kurus šis uzņēmējs ir iesniedzis savos ogļūdeņražu pētījumu pieteikumos.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 56 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/22/EK (1994. gada 30. maijs) par atļauju piešķiršanas un izmantošanas noteikumiem ogļūdeņražu meklēšanai, izpētei un ieguvei un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu 4. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts apgabala, uz ko attiecas ogļūdeņražu izpētes atļauja, maksimālais lielums, taču nav tieši aizliegts piešķirt vienam un tam pašam uzņēmējam vairākas atļaujas attiecībā uz tuvējām teritorijām, kuras kopā veido platību, kas ir lielāka par noteikto maksimālo lielumu, ar nosacījumu, ka šāda piešķiršana var nodrošināt to, ka attiecīgie izpētes darbi tiek veikti tehniskā un ekonomiskā ziņā cik vien iespējams labi, kā arī Direktīvā 94/22 izvirzīto mērķu sasniegšanu. Ietekmes uz vidi novērtējumā ir jāizvērtē arī to projektu kumulatīvā ietekme, kuriem var būt būtiska ietekme uz vidi un kurus šis uzņēmējs ir iesniedzis savos ogļūdeņražu pētījumu pieteikumos.

[Paraksti]